

VVIK Nieuws

Nummer 37

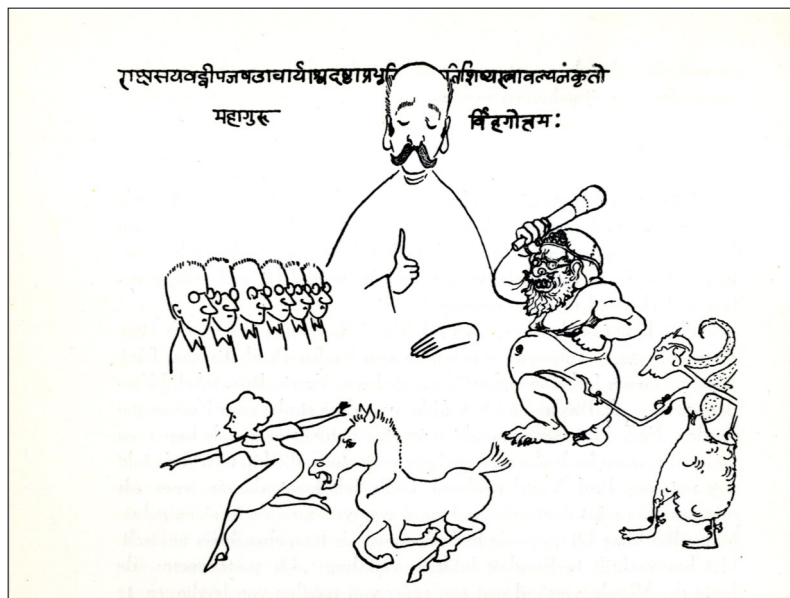
Copyright © 2024 VVIK Nieuws

april 2024
halfjaarlijkse uitgave

Vihagottama: Oppervogel

Peter Bisschop, voorzitter

Dit jaar viert de Vereniging Vrienden van het Instituut Kern haar honderdjarig jubileum. De vereniging dankt haar bestaan aan de inspanningen van Jean Philippe Vogel die van 1914 tot 1939 hoogleraar Sanskriet en Indische oudheidkunde aan de Universiteit Leiden was en tevens de eerste voorzitter van de VVIK. Onlangs vestigde Huizinga-kenner Anton van der Lem mijn aandacht op een prachtige—en zoals bij navraag bleek bij de meeste mensen onbekende—tekening van Vogel, gemaakt door de beroemde Nederlandse historicus Johan Huizinga, die ook als Indoloog was opgeleid. Beiden kenden elkaar uit hun studietijd. Ze volgden samen colleges Sanskriet bij Hendrik Kern en hielden ook later intensief contact. Huizinga was naast een begenadigd schrijver ook een niet onverdienstelijk tekenaar. De betreffende tekening is afgedrukt in het boek *Iwan de verschrikkelijke: leven en werken van dr P.V. van Stein Callenfells* van B.D. Swanenburg (Maastricht 1951, blz. 134), alwaar er ook wat meer achtergrondinformatie bij wordt gegeven. Het is onbekend waar de originele tekening zich bevindt.

Bovenaan de tekening heeft Huizinga een Sanskriet bijschrift geplaatst, waarin hij de verschillende details uit de tekening identificeert:

rākṣasa-yavadvīpaja-śadācāryāśvadaṣṭā-prabhṛti-śiṣya-ratnāvāly-alaṃkr̥to mahāgurur vihagottamaḥ

In goed Nederlands:

‘De grote meester Oppervogel, versierd met een ketting van parels van leerlingen, beginnend met de Demon, de Javaan, de Zes Onderwijzers en mevrouw Paardgebeten.’

De tekening is een hommage aan Vogel (*vihagottama*), die wordt afgebeeld als eerbiedwaardige *mahāguru*, omringd door een stel uitstekende leerlingen. Maar wie zijn zij? Het boek *Iwan de verschrikkelijke* bevat de oplossing van het raadsel. In oktober 1921—drie jaar voor de oprichting van onze vereniging—begon P.V. van Stein Callenfells met het volgen van colleges Sanskriet bij professor Vogel, ‘in gezelschap van Raden Poerbatjaraka, Mej. Amshoff en zes Indische onderwijzers, de heren Emeis, Boswinkel, Noordenbos, Deenik, Bakker en De Wilde, voor deze studie naar Europa gezonden.’ (ibid., blz. 133)

De figuur ter linkerzijde van Vogel (voor ons rechts) stelt P.V. van Stein Callenfells voor als *rākṣasa*. De gelijkenis is sprekend. De roemruchte archeoloog van Nederlands-Indië studeerde van 1921 tot 1924 architectuur en archeologie in Leiden, alwaar hij promoveerde op een proefschrift getiteld *De Sudamala in de Hindu-Javaansche Kunst* (Leiden 1925). Vanwege zijn imposante uiterlijk en excentrieke levensstijl droeg hij onder meer de bijnaam ‘Iwan de verschrikkelijke’¹. De benaming *rākṣasa* werd ook door andere Indologen gebezigd, zoals blijkt uit een handgeschreven kaart van de Franse Indoloog Sylvain Lévy. (ibid., blz. 160) In Huizinga’s karikatuur wordt Stein Callenfells afgebeeld in de stijl van een afschrikwekkende tempelpoortwachter (*dvārapāla*) uit het klassieke Indonesië.

De Javaan (letterlijk: ‘op het eiland Java geboren’) duidt op Raden Poerbatjaraka. Hij staat naast de Demon als een wajangpop afgebeeld. Poerbatjaraka was een vooraanstaand Javaans filoloog, afkomstig uit het hof van Surakarta. Hij behaalde zijn doctoraat in Leiden in 1926 voor zijn proefschrift getiteld *Agastya in den Archipel*, een nog altijd belangrijke studie over de verspreiding van de ṛṣi Agastya en zijn betekenis in de kunst en literatuur. Na de onafhankelijkheid van Indonesië was Poerbatjaraka hoogleraar aan diverse Indonesische universiteiten. Hij publiceerde meerdere edities en vertalingen van Oud-Javaanse teksten.

De afbeelding onderaan toont een vrouw die wordt aangevallen door een paard, oftewel mevrouw Paardgebeten (*aśvadaṣṭā*). Dit stelt M.C.H. Amshoff voor ‘die inderdaad kort te voren het slachtoffer was geworden van een aanval’ (ibid., blz. 133). Amshoff was de eerste vrouwelijke onderzoeker van de Atjehse taal en literatuur en tevens de eerste vrouw die promoveerde in de studie van Zuidoost-Azië (*Goudkruintje: een Atjehsche roman met vertolking en toelichting*, Leiden 1929).

Ten slotte, de groep van zes wijsneuzen, of zoals het Sanskriet aangeeft, ‘zes onderwijzers’ (*ṣaḍācārya*). De aanduiding *ṣaḍācārya* bevat mogelijk een toespeling op het eerste deel van het vierde hoofdstuk van de *Bṛhadāraṇyaka-Upaniṣad*. Deze wordt ook wel *ṣaḍācārya-Brahmaṇa* genoemd, naar de zes eerdere leraren van koning Janaka, voordat hij werd onderwezen over Brahman door Yājñavalkya. Hoe het onze zes Indische onderwijzers verder is vergaan, durf ik niet te zeggen.

Huizinga toont zich in deze karikatuur een meester van het spel: serieus en speels tegelijk, met gevoel voor traditie, in overeenstemming met zijn eigen analyse in zijn erudiete *Homo Ludens* (1938) over het spelelement in de cultuur. Een rijk geïllustreerde heruitgave komt dit jaar uit onder redactie van Anton van der Lem. De tekening is wat mij betreft een mooi en treffend eerbetoon aan onze oprichter:

oṃ namas tasmai mahāgurave vihaḡottamāya

Voetnoot

1. Ter illustratie van zijn levensstijl hierbij slechts één voorval: ‘Personen echter, aan wier woord niet te twijfelen valt, verzekeren, dat zij Callenfells op één avond als resultaat van een weddenschap een kistje van 48 (grote Indische) flessen bier zagen leeg drinken. En toen dan de 48ste fles omgekeerd op tafel stond, riep de „laatste der oude Germanen” de djongos, om een bon voor de 49ste fles te tekenen, onder de opmerking: „Ik wil nu ook eindelijk wel eens een biertje voor mijn pleziertje drinken!’’ (ibid., blz. 50)

The Tulāpuruṣadāna

Kexin Zheng

The *tulāpuruṣadāna* (“Gift of the Man on the Balance”), also known as the *tulābhāra* (“Weight on the Balance”), is a lavish Hindu gifting ceremony. During the ritual, the donor sits on one side of the balance and gets weighed against a donative object, which is put on the other side of the balance. The donative object is usually prescribed to be gold. Less expensive donative objects are also proposed in some texts, such as silver or copper, or even items such as sandalwood and camphor.

The *tulāpuruṣadāna* is introduced as the first and the archetype among the sixteen *mahādānas* (“Great Gifts”) in the *Matsyapurāṇa*. The other *mahādānas* are:

- hiraṇyagarbhadāna* (“Gift of the Golden Womb”),
- brahmāṇḍadāna* (“Gift of the Brahma-Egg”),
- kalpapādapadāna* (“Gift of the Wish-Granting Tree”),
- gosahasradāna* (“Gift of a Thousand Cows”),
- hiraṇyakāmadhenudāna* (“Gift of the Golden Wish-Granting Cow”),
- hiraṇyāśvadāna* (“Gift of the Golden Horse”),
- hiraṇyāśvarathadāna* (“Gift of the Golden Horse Chariot”),
- hemahastirathadāna* (“Gift of the Golden Elephant Chariot”),
- pañcalāṅgalakadāna* (“Gift of the Five Ploughs”),
- dharādāna* (“Gift of the Earth”),
- viśvacakradāna* (“Gift of the Universal Wheel”),
- kalpalatādāna* (“Gift of the Wish-Granting Vines”),
- saptasāgaradāna* (“Gift of the Seven Seas”),
- ratnadhenudāna* (“Gift of the Gem-Cow”),
- mahābhūtaghaṭadāna* (“Gift of the Pots of the Great Elements”).

The *Matsyapurāṇa* has long been treated as the most authoritative prescriptive text on the *tulāpuruṣadāna* and the *mahādānas* as a whole. It is cited by the authors of the *Dharmanibandhas* (“Digests on *dharma*”) as the first or even the only source on the topic of *mahādānas*. The prescription of the *tulāpuruṣadāna* is, however, also seen in other *Purāṇas* and the *Āgamas* or *Tantras*.

The donors of the *tulāpuruṣadāna* are usually kings, as is prescribed in many prescriptive texts. The fruit of performing this ritual is sometimes compared with that of the *aśvamedha* (“Horse Sacrifice”). The popularity of the *tulāpuruṣadāna* among kings in the course of history is reflected by epigraphs from the 7th century onwards. Annette Schmiedchen has collected around one hundred epigraphical records of the *tulāpuruṣadāna* from the 7th to the 16th century. In most of the recorded cases, kings are the performers of this ritual. Occasionally, the families and ministers of the kings also play roles as donors, either independently or as a group. In addition to the textual sources, there is also a famous witness for the *tulāpuruṣadāna* in material culture – the King’s Balance in Hampi, carved out of stone with 4,57 m high pillars near the Vitthala Temple. (fig. 1) On the base of one of the pillars, there are portraits of the Vijayanagara King Kṛṣṇadeva Rāya and his two queens, Cinnā Devī and Tirumalā Devī. Kṛṣṇadeva Rāya’s deeds of performing the *tulāpuruṣadāna* are corroborated by inscriptions.

Fig. 1. The King's Balance at Hampi, © Srikar.agnihotram

The influence of the *tulāpuruṣadāna* in history is not only limited to the Hindu community. Buddhist rulers in 11th–12th century Sri Lanka, as well as later Mughal emperors and princes, also performed this ritual in their own contexts. (fig. 2) Relevant records are found in epigraphs and historical works such as the *Cūlavamsa* and the *Padshahnama*.

The *tulāpuruṣadāna* is still a living tradition in South Indian temples today, performed by lay people for their well-being. This ritual is also carried out by politicians. The current Indian Prime Minister, Narendra Modi, performed the *tulābhāra* at the Guruvayur Temple in Kerala after the Lok Sabha elections in 2019; he was weighed against lotus flowers. Although the ritual practice and cultural connotation of the *tulāpuruṣadāna* have changed considerably, it continues to influence people to this day.

The *tulāpuruṣadāna* is the object of my PhD research. It is a text-historical research based mainly on the prescriptive texts for this ritual. I aim to show how this ritual played an important role in the religious and social life of kings in Medieval India. I also examine how the practice and the cultural connotation of this ritual have changed over time.

References-1

- Inden, Ronald. "The Ceremony of the Great Gift (Mahādāna): Structure and Historical Context in Indian Ritual and Society." In Marc Gaborieau and Alice Thorner (eds), *Asie du Sud, Traditions et Changements*, pp. 131–136. Paris: Études du Centre National de la Recherche Scientifique, 1979.
- Nath, Vijay. "Mahādāna: Dynamics of Gift-Economy," In Vijay Nath, *Dynamics of the Ritual Gift System: Some Unexplored Dimensions*, pp. 132–162. New Delhi: Manohar, 2012.
- Rao, Nalini. "Royal Religious Beneficence in Pre-Modern India: Social and Political Implications." *International Journal of Dharma Studies* 4, article 7 (2016). <https://doi.org/10.1186/s40613-016-0030-z>.

Fig. 2. The Weighing of Shāh-Jahān on his 42nd lunar birthday, 23 October 1632. Painted by Bhola in c. 1640.

Royal Collection Trust RCIN 1005025.n

Royal Collection Trust / © His Majesty King Charles III 2023

References-2

Schmiedchen, Annette. “The Ceremony of *Tulāpuruṣa*: the Purānic Concept and the Epigraphical Evidence.” In *Script and Image: Papers on Art and Epigraphy*, edited by A. J. Gail, G. J. R. Mevissen, and Richard Salomon, pp. 145–184. Delhi: Motilal Banarsidass, 2006.

<https://hospet.online/kings-balance-the-extant-scale-of-hampi>

<https://www.telegraphindia.com/india/kerala-as-dear-as-varanasi-says-narendra-modi/cid/1692077>

Fig. 1: https://en.wikipedia.org/wiki/File:The_king%27s_balance.jpg

Fig. 2: <https://www.rct.uk/collection/themes/exhibitions/gold/the-queens-gallery-buckingham-palace/the-weighing-of-shah-jahan-on-his-42nd-lunar-birthday-23-october-1632>

Paris excursion: 10 January 2024

Rien Bout en Mieke Bakker

“I want a museum that thinks, a museum that speaks, a living museum.” *Émile Guimet (1836-1918)*

On a cold day in January 2024, five students (plus a friend), after successfully completing the Buddhist Art course at Leiden University, set out for an excursion to the musée Guimet in Paris. Founded in 1889, the museum claims to present the most complete collection of Asian arts in the world and the largest such collection in Europe.

We were received by dr. Pierre Baptiste, curator for Southeast Asian arts, who guided us through the ground floor of the museum, while explaining its origin. The museum was founded by Emile Etienne Guimet (1836-1918), an industrialist and connoisseur of art and religion. Inspired by the Cairo Museum, designed by the Egyptologist Auguste Mariette, Guimet dreamt of founding a similar institution in France: ‘an original scenography highlighting the objects presented, a scientific message accessible to visitors, a living place of discovery and learning’. Guimet did not consider himself an expert in Asian arts, but he was eager to collect religious art objects to educate the French about the different religions in the world. He succeeded in establishing his museum. First located in Lyon since 1879, it was transferred to Paris in 1885.

Back to 2024. After the introduction, we were shown several Khmer statues from Cambodia on the ground floor of the museum, such as the impressive sculpture of the gods, the demons and the mythic snake, from the Hindu narrative of ‘The Churning of the Milk Ocean’, originally from the Buddhist Bayon temple in Cambodia. It now greets the visitors at the beginning of the exhibition. Khmer style images of the Hindu gods Brahmā, Śiva and Viṣṇu, stemming from Seem Reap (in northeast Cambodia) and commissioned between the 9th and 10th century by the ruling elite, illustrate uniquely Khmer art features in their headdresses, moustaches, tiaras, and extended eyebrows (fig. 1).

Fig. 1. Brahmā, Śiva and Viṣṇu, Khmer style, 9th-10th cent. Photograph: Rien Bout

A superb, life-size image of the Bodhisattva Avalokiteśvara, 171 cm high (fig. 3), comes from 7th-8th century Vietnam. It has been given a prominent place on the ground-floor exhibition. Pierre Baptiste pointed out that this image has a sculptured backside, a feature not seen in similar Indian representations. The delicate arms rest on ornamental supports beneath the hands showing attributes of the bodhisattva, such as a lotus.

After a short break over a warm lunch (fig. 2), dr. Thierry Zéphir, curator for the arts of the Himalayas, led us through an exposition that was still under construction. It carries the diplomatic title ‘Himalayan Art’ so as to avoid China-Tibet sensibilities.

Fig. 2. Break and lunch. Photograph: Rien Bout

Masterpieces of the region were being prepared for display. Among these was a gilded lintel, once part of a Tibetan *stūpa*, that showed the damage incurred during the Cultural Revolution. Next, we were fortunate to go to the museum's storage rooms to witness the unpacking of recent acquisitions, such as images of Avalokiteśvara, Bhairava and others that will be part of the new exhibition. Unique *thangkas* are also carefully preserved in the storage area. There is an urgent need for additional storage space, according to Mr. Zéphir.

During the final part of our visit, dr. Nicolas Engel, the curator for Afghan and Pakistan arts, was our guide. The art of Gandhāra, called 'Greco-Buddhist' in earlier days, is on view on the second floor of the musée Guimet. Mr. Engel showed us around artefacts mostly dating back to between the 1st and the 4th century CE, such as a beautiful large Buddha of the future, the Bodhisattva Maitreya, wearing a Greek-inspired dress. This image was acquired at Shahbaz-Garhi by Alfred Foucher in an expedition between 1895 and 1897 in the region of what is now Pakistan and Afghanistan. A schist image depicting the Miracle of Śrāvastī carried out by the Buddha is yet another masterpiece of Buddhist art on display. It dates to the 3rd century and still carries traces of gilding (fig. 4). It comes from the monastery of Paitava.

Fig. 3. Bodhisattva Avalokiteśvara
South Vietnam, ca. 800 CE
Photograph: musée Guimet

Fig. 4. Buddha and the Śrāvastī miracle,
Paitava, Afghanistan, ca. 300 CE
Photograph: musée Guimet

After a long and tiring day, feeling extremely grateful for this unique opportunity for a close encounter with Asian arts, and humbled by the amount of knowledge these curators possess, we embarked on the Eurostar for our trip home. Partaking in the excursion were: Peilin Li and a friend, Mieke Bakker, Ge Speelman, Roos Schaapsmeeders and Rien Bout.

Jayastambha

Victor van Bijlert

We leven in een jaar van democratie in de praktijk. Op een aantal belangrijke plekken in de wereld worden de komende maanden verkiezingen gehouden. We kunnen bijvoorbeeld denken aan de verkiezingen voor het Europees parlement in juni. De verkiezingen in Rusland zijn net achter de rug: Vladimir Poetin is herkozen als president. De Taiwanesezen gingen al in januari naar de stembus. En verder komen er presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten in november. Maar voor velen zijn misschien wel de belangrijkste: verkiezingen voor een nieuwe volksvertegenwoordiging in India. De Indiase verkiezingen worden gehouden in meerdere fasen vanaf 19 april tot 1 juni. Bijna een miljard Indiërs gaat dan naar de stembus. De meeste waarnemers menen te weten dat de uitslag al vaststaat. De partij van de huidige premier zal de absolute overwinning behalen. Dit zou betekenen dat de huidige premier een groot mandaat van de bevolking krijgt om het gevoerde beleid voort te zetten en te intensiveren. Oppositiepartijen zouden volgens de peilingen nergens in de buurt komen van de zittende regeringspartij en het dus gezamenlijk moeten doen met iets meer dan een derde of twee vijfde van de parlementszetels van het Indiase Lagerhuis, de Lok Sabha. Mooi voor de winnende partij en minder mooi voor de verliezende partijen. Over twintig jaar kan men misschien terugblikken op 2024 als een cruciaal jaar voor de ontwikkeling van wereldwijde democratische gezindheid...

DE VVIK IN HET KORT

Activiteiten

Leden van de VVIK ontvangen ongeveer 5x per jaar een uitnodiging voor het bijwonen van lezingen, boekpresentaties of videovertoningen met aansluitend een borrel. De VVIK is verbonden aan de India en Tibet studies binnen de opleiding South and Southeast Asian Studies van de Universiteit Leiden, gehuisvest in Matthias de Vrieshof 3, alwaar ook vaak de bijeenkomsten plaatsvinden. Voor komende VVIK activiteiten, zie de website van de Vereniging op: <https://www.instituutkern.nl> (onder tabblad VVIK: Agenda).

Nieuwsbrief

Leden ontvangen 2x per jaar de *VVIK Nieuwsbrief* met nieuws over VVIK activiteiten, publicaties en overige wetenswaardigheden zoals een overzicht van, voor VVIK leden interessante, activiteiten in de regio.

Collecties

De Vereniging heeft boeken, tijdschriften, handschriften en fotoverzamelingen bijeengebracht op haar gebied. Deze zijn in bruikleen bij de UB raadpleegbaar. Veel van de foto's zijn doorzoekbaar via de digitale speciale collecties (UB-website) op <https://digitalcollections.universiteitleiden.nl>. Digitale reproducties kunnen worden besteld via de UB. Voor gebruik in publicaties is schriftelijke toestemming van de Vereniging vereist.

Fonds De Cock

Studenten en onderzoekers die een studiereis of andere wetenschappelijke activiteit willen ondernemen kunnen hier voor een beurs aanvragen uit het Fonds De Cock. Achteraf wordt een kort verslag verlangd voor de *VVIK Nieuwsbrief*. Ga voor de voorwaarden en de procedure naar de website van de Vereniging.

Lid worden?

Aanmelden kan middels een e-mail naar de secretaris, Alied de Cock (secre.vvik@gmail.com). De contributie (€ 30,- per lopend kalenderjaar) kunt u overmaken naar NL84ABNA0451784308 ten name van 'Vereniging Vrienden van het Instituut Kern' (te Amsterdam).

Redactie: Ellen Raven / Alied de Cock
(secre.vvik@gmail.com)

Lay-out: Alied de Cock